

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

PIK L Ч. 156. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 24-го липня 1942.

No. 156. Jersey City, N. J., Friday, July 24, 1942.

VOL. I.

ТРИ ЦЕНТИ В ВЛАСНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ З'ЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВБґен 4-0237. — Тел. У. Н. Соузі: ВБґен 4-1016 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ВЛАДИ СТАБІЛІЗУВАТИ ЦІНИ Й ЗАПЛАТУ

ВАШІНГТОН. — З достовірних жерел подають, що президент незадовго вишле до конгресу послання з домаганням признати йому широку владу стабілізувати (усталювати) ціни й робітничу заплату в цілях здержання зросту коштів життя.

Плян домагання виробив уже генеральний адвокат уряду адміністрації цін. Для виконання широкої влади президент мав би встановити відповідну агенцію. У конгресі заповідають завзяту боротьбу проти такого домагання.

СЕНАТ ПРОТИ УРЯДУ В СПРАВІ ГУМИ ДЛЯ ФАРМЕРІВ.

ВАШІНГТОН. — Сенат ухвалив закон, проти якого різко виступала адміністрація, а котрий відбирає владу над продукцією синтетичної гуми з алкоголю, виробленого з фермерських продуктів, від Ради Военної Продукції й віддає її осібної незалежній агенції.

Замітне, що при голосуванні над цим проектом у сенаті на 96 членів сенату було всего прихвних 9 сенаторів.

У СХІДНИХ СТЕЙТАХ ВІДЧУВАЄТЬСЯ НЕДОСТАЧА М'ЯСА.

НЬО ЙОРК. — Великі склади м'яса в східних стейтах кажуть, що тут відчувається недостача м'яса. Великі купці складають за це вину на затверджування цін на м'ясо, на великий попит за воловиною, на недостаточний транспорт й на великі закупи м'яса армією й флотом, як також на висилку м'яса поза границі на основі закону про позичку-аренду.

КОНГРЕС ПРИЗНАЄ ФОНДИ НА ВИРІБ „ТАЙНОЇ“ ЗБРОЇ.

ВАШІНГТОН. — Палата репрезентантів уповважила департамент флоту витрати на розбудову берегів для цілей флоту суми 974 мільони доларів, а в тій сумі признала флоту 30 мільонів на виріб „тайної“ зброї та вишкіл людей для її вживання.

УРЯД ОСТЕРІГАЄ КОНСУМЕНТІВ ГАЗОЛІНИ ПОВИНУВАТИСЯ ЗАКОНОВІ.

ВАШІНГТОН. — Уряд Адміністрації Цін видав до автомобілістів остерогу добровільно виконувати всі постанови закону й розпорядки уряду про консумцію газоліни; загрожує при тому карами всім, що не будуть повинуватися.

Адміністратор цін Гендерсон заявив, що строге виконання постанов про пайкування газоліни є життєвою справою для ведення війни. Він теж остеріг продавців газоліни, аби були уважні при продажу газоліни; ті, що не будуть уважні, можуть страстити право продавати газоліну, себто право вести такий бізнес.

ТАЙНУ РОЗПРАВУ ПРОТИ САБОТАЖНИКІВ ПЕРЕРВАНО НА ДЕНЬ.

ВАШІНГТОН. — Предсідник військової комісії, що судить 8 німецьких саботажників, висаджених з німецьких підводних човнів, заявив, що розправу перервано на один день та що вона починається наново в п'ятницю. Догадуються, що перерву заряджено на домагання адвокатів оборони, аби їм дати час виробити остаточні оборонні промови.

На розправі в середу ставали як свідки 3 особи, зв'язані з нацистичним рухом, між ними бувша наречена одного з обвинувачених, котра вийшла зо сали розправ зо заплаканими очима.

СТАВЛЯТЬ НА СУД ПАНЮ ДИЛИНГ ЗА ЗАГОВІР ПРОТИ АРМІЇ.

ШКАГО. — Тут арештовано й поставлено на суд під закидом заговору ломати „мораль“ американської армії паню Елізабет Дилинг, авторку книжки „Червона сітка“. З нею поставлено на суд ще двох шкаговців.

Обвинувачена в цій книжці представляла всяку немилу й політично особу як комуністичного агента, а принаймні симпатика. Поставлена перед велику лаву присяжних суддів вона заявила, що вона не почувається до вини, бо мовляв вона все це писала до Перл-Гарбора.

ПЕРЕАРЕШТОВУЮТЬ ІТАЛІЙСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ.

НЬО ЙОРК. — У цій околиці федеральний уряд арештував коло 40 членів організації італійських ветеранів першої світової війни й відставив їх на Еліс Айленд. Уряд закидає організації, що вона є фашистська, що її члени присягали на вірність Мусолінієві та що вона в 1935. році виразно солідаризувалася з фашистським рухом.

Уряд виявив, що Карл Фрідріх Бар, котрого зловлено на дипломатичному кораблі „Дротнінггольмі“, а котрого поставлено оноді перед суд у Ньюарку, Нью Джерзі, буде суджений за заговор шпигувати проти Америки, за що його жде кара смерті.

Конференція Рузвелта й Літвінова Правдоподібно про Другий Фронт

ВАШІНГТОН. — У Білому Домі відбулася в середу довша конференція між президентом Рузвелтом і советським амбасадором Максимом Літвіновом. Як догадуються загально, предметом нарад була справа відкриття другого фронту в Європі. Однак ні президент ні амбасадор не подали пресі найменшого натяку на предмет конференції.

ВЕЛИКЕ РОБІТНИЧЕ ВІЧЕ ЗА ВІДКРИТТЯ ДРУГОГО ФРОНТУ

НЬО ЙОРК. — Заходами ради робітничих юній Конгресу Промислових Організацій великого Нью Йорку відбулося в середу вечором у сали Медисон Сквер Парк велике віче в справі негайного відкриття другого фронту в Європі.

Різні чинники подали число учасників на 35,000 до 65,000. Між бесідниками були: сенатор Джеймс М. Мід, що тепер кандидує на номінацію Демократичної Партії на уряд губернатора стейту Нью Йорк; посадник Ля Гвардія; віцегубернатор Чарлз Полетті; сенатор Пепер з Флориди; конгресмен Маркантино; Джосеф Керен, президент юній моряків; Майкел Квил, президент юній транспортних робітників; і інші. Чарлз Чеплін, фільмовий актор, говорив радом з Голивуду. Вендел Вилкі вислав на „рел“ письмо.

Збори ухвалили вислати до президента Рузвелта послання за негайне відкриття другого фронту в Європі; в цьому письмі віче клеймувало теж „сили апізерства, дефітизму, боягузів і зрадників, що плюгавлять наших союзників і ведуть підшепти проти справності наших військ“. Віче вислало теж привітну телеграму на конгрес промислових юній у Лондоні.

КЛОПОТИ БРАЗИЛІЇ ЧЕРЕЗ БРАК НАФТИ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Через недостачу нафти багато фабрик для виробу машинерії не може виконувати роботи. Як Бразилія не найде на це заради, коло мільона робітників утратить працю.

Бритійці Осягають в Єгипті з Кожним Днем Щораз Більші Успіхи

КАІРО. — Бритійські війська перейшли в Єгипті в постійну офензиву на цілому фронті. Замітне те, що є вже поважніші успіхи навіть і в середній частині фронту, де німці ставлять найзавзятіший опір і де є зібрані сильні танкові резерви. В боях визначаються австралійці й ті війська, що є з Полудневої Африки. Американські кореспонденти однак стверджують, що німці ще далі ставлять завзятий опір. Німецькі комунікати подають, що ген. Аффлек шле щораз нові снай до бой та атакує німецькі позиції гурмаганням гарматним вогнем.

АМЕРИКАНСЬКІ АМБУЛЯНСИ В ЄГИПТІ

КАІРО. — На полі боїв оперує 20 американських амбулянтів, що допомагають раненим. Є це американські дари поодиноким особі і організацій. Працюють серед великих небезпек і є часто острілювані ворожими літаками і артилерією.

БОМБАРДУЮТЬ БОМБАМИ, ЩО МАЮТЬ ПО 4,000 ФУНТІВ

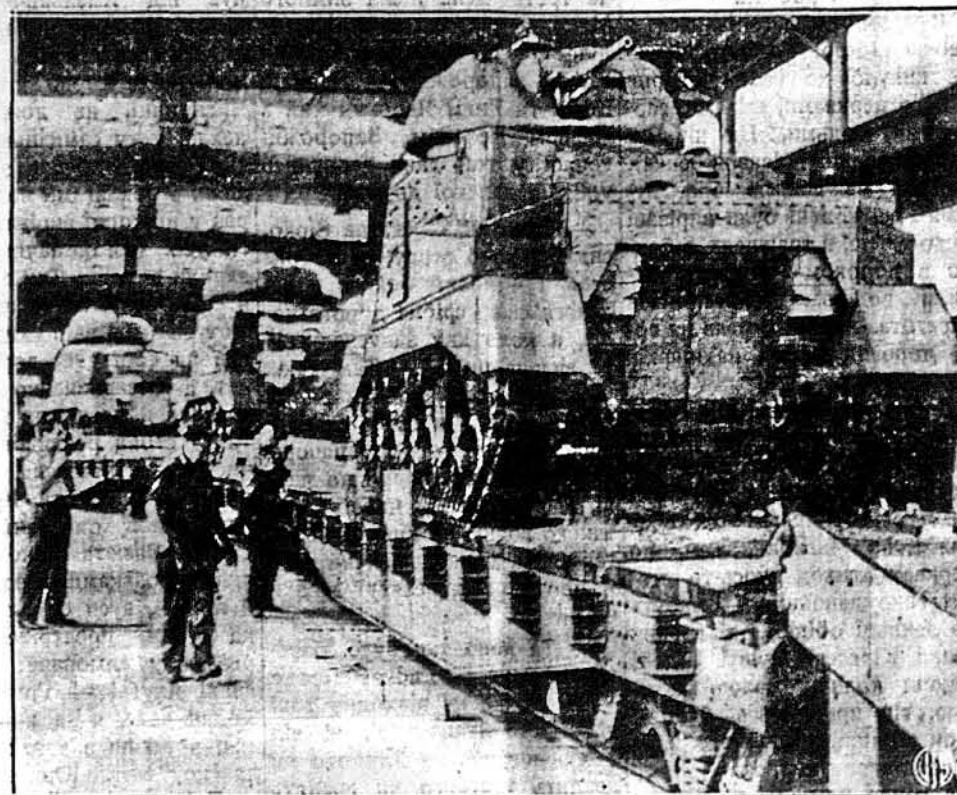
ЛОНДОН. — Военний комунікат подає, що 300 британських летунів бомбардували Рурську область, а зокрема місто Дуїсбург, що є промисловим центром цієї округи. Багато з тих літаків мали бомби, що важили по 4,000 фунтів. Таких бомб було 50 і всіх їх скинено на Дуїсбург та фабричні заводи. Одна така бомба може легко знищити в місті цілий бльок забудовань. 3 летунів 13 не вернули.

ЯК БУЛО З КОЛЬОНІЄЮ

ЛОНДОН. — Провірено, що через бомбардування міста Кольонії цілою тисячкою аляйських літаків згинуло в місті яких 10,000 осіб, які поховано в спільних гробах. З міста вивакувано до 140,000 мешканців. Знищено найменше 16 великих фабрик. Було це на „Декорейшен Дей“.

СОВЕТИ БОМБАРДУВАЛИ ЗНОВУ КЕНІГСБЕРГ

МОСКВА. — Советське радіо подає, що советські летуни знову бомбардували німецьку пристань Кенігсберг, де виробляють підводні човни.

ОПЕЧАТАНИ ДЛЯ ВИСИЛКИ. — З арсеналу підприємства Пулмен-Стандард Кар Ко. в Шікаго виїжджає в довгу дорогу велике британське замовлення повзів. Це є останнє замовлення британського уряду, бо від цього часу фабрику перероблять для виробу повзів для Америки; кажуть, що фабрика буде продукувати американські повзи 8 разів скорше, ніж вона продукувала британські.

МАБУТЬ ТАКИ ВЖЕ Є НАЗНАЧЕНА ДАТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНВАЗІЇ

ЛОНДОН. — Юнайте Прес подає, що в Лондоні далі продовжуються наради британських і американських представників в справі военного положення в Совегах і потреби отворення „другого фронту“. Ніби переважає та думка, щоб не назначувати тепер точної дати для інвазії Європи. Але виглядає так, що ця дата зістала вже назначена в Вашингтоні підчас спільних нарад представників Великої Британії, Злучених Держав і СССР. Урядові кола задержують у цій справі повну мовчанку. Особливо не дають нічим до пізнання, чи така евентуальна інвазія зачнеться з Франції, чи з Бельгії й Голандії.

РУХ ЗА „ДРУГИМ ФРОНТОМ“.

ЛОНДОН. — В Англії слідний сильний рух за те, щоб негайно відчинити „другий фронт“ і тим допомогти важкому положенню Советів. Лорд Бівербрук пише в „Івнінг Стендард“, що вже годі говорити про потребу допомоги, а тільки треба думати, щоб та допомога якнайскорше здійснилась. Він каже, що поразка Советів булаб великим нещастям для Аліантів на кожному терені війни. Робітничі організації вже заявили за негайним отворенням „другого фронту“, а комуністи заповідають ще велику демонстрацію у тій справі, що буде на Трафалгар Сквер.

РОСТОВ І СТАЛІНГРАД ЗАГРОЖЕНІ.

МОСКВА. — Американські кореспонденти, опираючись на советські останні военні звідомлення, подають, що німці наближаються до самого Ростова, входової брами до Кавказу, як теж загрожує Сталінградові. Боротьба ведеться в районі Новочеркаська, яких 20 миль від Ростова. Виходить, що советські війська змушені далі відступати, та що німці вже добре укріпились на полудні над Доном. Червона Звізда описує завзяті бої біля границь Сталінградської провінції. Як теж підкресляє, що военні події кажуть переживати Росії страшні години. Таке пише Ралф Паркер, американський кореспондент. І додає, що Сталінград має для Советів велике символічне значіння, а не тільки промислове. Це звідси в 1918. році Сталін вислав до середньої й північної Росії збіжжя і ратував цією допомогою „молоду революцію“. Тут організував Ворошилов сили проти „білогвардейців“ і німців. Сталінград це давний Царичин. Переназвано його в 1927. році.

ПІД ВОРОНІЖЕМ СОВЕТИ ДЕРЖАТЬСЯ ДОБРЕ.

МОСКВА. — На східній березі Дону є загрожені всі німецькі позиції. Що так є, можна пізнати по тому, що німці евакуують звідси важкі гармати та інше военне знаряддя. Далі кажеться в советських комунікатах, що з чотирьох мостів залишився в руках німців тільки один перехід через Дон і той є постійно під советським вогнем. Два другі переходи є знищені, а третій держать советські сили. Німецькі комунікати цьому перечать, кажучи, що советські війська не пробіли німецьких ліній ні в одному місці, ні не ввійшли до Вороніжа. Таке передає німецьке радіо.

ЮГОСЛАВІЯ В ДОПОМОГУ РОСІЇ.

ЛОНДОН. — Доносять з Югославії, що повстанчі війська ген. Драї Мігайловича розпочали тепер нову завзяту боротьбу з німецькими окупантами, щоб таким чином змусити німців держати більші військові сили в Югославії, що знову посередно помагає Росії. Кажеться, що війська ген. Мігайловича вбили в трьох останніх боях яких 7,500 воєвків „осі“, а забрали в полон 2,500.

ВІДПЛАТА ЗА НАЦИСТІВСЬКІ РОЗСТРІЛИ.

ЛОНДОН. — Німецькі окупаційні влади починають забирати по всіх краях щораз більше закладників. В Голандії мали забрати їх аж цілу тисячу. Та особливо важне те, що нацисти ось тих закладників розстрілюють, ніби в відплату, коли хтось десь вбе нацистського офіціра чи урядовця. Сер Вільям Дейвисон піддав в британському парламенті, щоб британський прем'єр Чорчил повідомив Гітлера, що якщо буде продовжуватись те вбивання закладників, то будуть винищені цілі німецькі міста і села.

ГАНДІ НЕ ПІДЕ З ЯПОНІЄЮ.

НЬО ДЕЛІ (Індія). — Запитаний американською пресовою агенцією про своє відношення до Японії, гіндуський провідник Могандас К. Ганді відповів, що він радше згине ніж буде кооперувати з Японією чи яким іншим наїзником. Ганді заповів пасивний спротив населення супроти Англії, якщо Індія не дістане вже тепер незалежності. Тепер питає Ганді, чи він застосував би таку саму методи супроти Японії, якщо вона напала на Індію, як теж у такому випадку, якби японці за такий пасивний спротив карали смертю. Ганді заявив, що пасивний спротив вартує того, щоб за нього наложити життям.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 20, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед початком числа, в котрім оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

На Зразок Филиппин

Не тільки в Америці, але в цілому світі звернули увагу на те, що Филиппини відзначили себе повною вірністю Злученим Державам. Підбитий колись край і нарід виявили себе такими вірними супроти того, що їх колись підбив, що більшої лояльності не бажують собі Злучені Держави і від усіх інших американських громадян. Ось це є факт, який пояснюється одиноким тільки тим, що американці дали вже повно доказів на те, що вони не стоять і не хочуть стояти Филиппинцям на шляху до такої цілковитої незалежності, яка є їм до вподоби. А як мають які застереження, то хіба тільки такі, щоб ту свободу, якої Филиппинці собі бажують, не забрав їм якийсь наїздник, як це є в теперішньому випадку. Филиппинці переконані, що не заважуватимуть на тій справі ніякі американські капітали, інвестовані в филиппинську індустрію, чи в що інше, ні ніякі інші впливи чи інтереси, та що американська обіцянка буде цілком певно вповні додержана. Про це знає не тільки американський нарід, але, що важніше, в те вірять самі филиппинці. Тому і так завзято й по героїськи обороняли Филиппини перед японським наїзником.

Заходять питання; чи в подібний спосіб не можна полагати іншу, далеко важнішу проблему, що відноситься вправді в першу чергу до Англії, але має під сучасну пору й для Америки незвичайно велике значення з огляду на воєнні події. Це, як легко догадатись, справа Індії. Якби гостро не хотів хто критикувати британські уряди за політику супроти Індії, то проте не може не признати, що теперішній британський уряд таки змагає до нового, цілком іншого унормовання відносин між Англією і Індією. І так є, що є дуже важне, що опінія англійського загалу є за радикальні зміни і симпатизує з індійським народом в його змаганнях до самостійності. Та проте так тяжко вирішити справу Індії відносно до домаганнями Ганді і Всейндійського Конгресу, бо негайне визнання незалежності Індії може дійсно погано відбитись на альянтській воєнній структурі, що побудована на такому обов'язку Британії боронити Індію, що задержує військовий провід в британських руках. Та треба припускати, що це зрозуміють теж й індійські провідники, якщо вони не є за Японію, чи там Держави Осі. А тяжко припустити, щоб Ганді міг бути за ту філософію, що її несуть з собою японські тоталітаристи. Ось тому треба, щоб сталося щось таке, щоб індійські провідники набрали до Англії такого довіря, яке мають филиппинські провідники до Злучених Держав. А те моглоб наступити тоді, колиб Англія поступила в справі незалежності Індії в подібний спосіб, як це зробили Злучені Держави з Филиппинами чи з Порто Ріко. Тому треба вірити, що щось подібне таки станеться, та що тим самим буде зліквідований той конфлікт, який є між політикою індійських провідників і політикою британського уряду.

Відкривати чи Закривати Джерела Світових Конфліктів?

(Дискусії на тему нового порядку по вигрі альянтів дають уже тепер нагоду до висвітлювання визвольних змагань українського народу в Європі).

В американській політичній літературі й журналістиці займає тепер щораз більше місце справа того світового порядку, що має наступити по вигрі альянтів. Замітне це тому, що минулої світової війни про це мало говорено й писано. Обмежуваність головно до певних загальних засад в тій надії, що якщо їх загально визнано, то це вже буде вистарчалним для тривалого й справедливого миру.

Отже щодо цього заходить тепер основна переміна в думках тих людей, що застановаються над проблемою світового замирення. Як в Злучених Державах, так і в Англії, є цілі групи визначних людей, що домагаються, щоб уже тепер не вдовольнитись тільки тим, що сказано в Атлантійським Чартері, а брати його за основу і в такий спосіб пробувати приступати до розв'язки ось тих певних справ, що будуть мусити стати предметом нарад мирової конференції.

Та, є теж сильні струї, що пробують не допускати до цього. Вони кажуть, що тепер найголовніше — це справа вигрі війни. Значить, що тільки про це треба тепер писати, над тим тільки застановлятися, про те тільки говорити. Ті, що це голосять, виходять з того założення, що в склад Об'єднаних Держав входять держави, чи там народи, з ріжними розбіжними інтересами, не тільки економічними, але й територіальними, а то й імперіалістичними. Якщо тепер зачати ось ті розбіжності, то це буде велика помилка, бо практично все те не має ніякого значіння так довго, як довго Гітлер при владі. Зате через відвігнення спорів, що тривали віками, як от щодо границь, можна довести до розбиття чи ослаблення спільного протигітлерівського табору.

Коли над цим справою довго не застановляється, то цілком певно признаємо рацію другій стороні. Бо так дійсно є і буде, що між Об'єднаними Державами не піде все гладко, колиб хотілось їх заспокоїти і вдоволити. Та коли застановимося над тим глибше, то побачимо, що не великі будуть вигляди на новий і справедливий мир, якщо люди, чи народи, не можуть погодитись тепер, коли вони в ярмі,

коли певно знають, яка їх же доля судила під ворогом, та коли через те, зовсім природно, повинні бути далеко податливішими щодо уступок, бож же не є переможцями і ще їх край у неволі. Тому, так кажуть, саме тепер є добра нагода випробувати, як народи чи держави цінять справжню свободу і що вони готові для неї зробити, щоб знову її не втратили, та щоб знову народи не кривавились у нових війнах, а жили з своїми сусідами мирно й по людськи.

Як можна догадуватись, найбільше натискають на те, щоб вже тепер говорити про підготову світового замирення, американці. В тому ведуть період одиниці, що стоять дуже близько американського уряду. Забирають щодо цього голос теж і визначні урядові особи. Це теж природне, бо Америка виходить з наскрізь ідеалістичного становища. Сама вона дає тепер допомогу цілому світові, що бореться з Державами Осі й заповіла, що готова на найбільші жертви, щоб тільки довести до перемоги демократичних принципів. Америка не хоче ні звороту грошей, що їх видає на воєнні допомоги альянтам, ні не заповідає, що буде домагатись якихсь воєнних відшкодувань. Не хоче ніяких чужих територій. Навпаки вона вже тепер роздумує, як зорганізувати допомогу знищеному світові, що її треба буде дати зараз по війні.

Та так, як є з Злученими Державами, не є з усіма іншими. Злучені Держави дають завчасу добрий приклад, як треба усім братись до налагодження довоєнних відносин. Та разом не дурять себе тим, щоб цей великодушний американський поступок заставив інших зрестись своїми надмірними, імперіалістичними домаганнями, що можуть мати за собою можливо навіть якась "історична" виправдання, але не є згідні з духом часу, ні з свободою, що є обнята демократичними принципами, ні з економічною справедливістю, що її починають ставити тепер на передовий міст.

Так виглядає, що перемінають ті, що дораджують вже тепер відкинути замотані міжнародні проблеми і їх розв'язувати. До тих проблем належать також і граничні спори, чи там проблема, що зроби́ти з т. зв. "мішаними поросами", що є замешкані по-

НОВЕ ПАЙКУВАННЯ ГАЗОЛІНИ

З днем 22. липня скінчилося старе пайкування газоліни, що було заведене 15. травня, а на його місце почало об'язувати нове, котрого постанови поважно різняться від старого.

За новим пайкуванням, всі власники пасажирських автомобілів, які зголосилися по пайковій карточці, дістали принаймні пайкові книжочки "А". Така книжочка має шість сторінок, а кожна сторінка складається з 8 купонів. Кожний купон управляє власника до закупу 4 галлонів газоліни.

При тому купони першої сторінки мають бути зужиті до 21. вересня. Як до того часу він їх не вживе, то вони стануть неважні. Він одначе може їх зужити в тому періоді тоді, коли захоче. Він може всі вісім купонів першої сторінки зужити зараз, як він так хоче, або уживати один купон або два нараз.

У подібний спосіб він може зужити дальші купони кни-

жачки. За період 60 днів, що наступить по дні 21. вересня, власник книжочки знову буде могти купувати газоліну за другу карточку книжочки за таким самим пляном, за яким він має право купувати газоліну за купони першої карточки в періоді до 21. вересня.

Купони наступних сторінок пайкової книжочки можуть бути зужиті в подібний спосіб, кожна сторінка за період 60 днів.

Власники троків, таксівок, омнібусів і інших торговельних автів, які на основі старої тимчасової системи зовсім не мали ніяких пайкових книжочок, дістали книжочки "S-1" і "S-2", які їх уповноважують діставати всю газоліну, потрібну їм для порушування їх автів.

Всі ті, що дістали книжочки "А", а кажуть, що ці книжочки не дають їм досить газоліни на їх потреби, могли пред'явити відповідні домагання місцевим пайковим радам. Уряд каже, що він не буде признавати права до додаткового закупу газоліни всім тим, що він признавав їм при старій системі, при якій дві третини власників пасажирських автів у метрополітальній окрузі дістали право до надзвичайної кількості газоліни.

Хто подався на книжечку "Ес", має право купувати собі газоліну на книжечку "А", поки місцева рада пайкування не дасть йому права на додаткову кількість газоліни. Це може в деяких випадках потривати деякий час, як це можна вносити з того, що наприклад у Бронксі під канцелярією одної пайкової ради ждала така юрба апіклантів, що треба було відкрити підканцелярію, а в Брукліні хвіст апіклантів розтягався на два блоки.

Нова система накладає певні обов'язки й на продавців газоліни. Вони теж мають записатись в місцевій раді пайкування й дістати від неї сертифікати пайкування, на основі котрої вони будуть могти дістати стільки газоліни, скільки треба на виповнення їх збірок. При наступних закупках газоліни вони вже будуть обмежені до числа купонів, які вони встигнуть зібрати від своїх коштумерів. При реєстрації вони будуть обов'язані подати містоту своїх збірок і кілько газоліни їм ще лишилося в них; тоді вони дістануть сертифікати на таку кількість, яка їм ще не достає на задоволення запотребовання своїх покупок.

Хоча, як сказано вгорі, це

пайкування відноситься тільки до східної половини Злучених Держав, воно представляє інтерес і для мешканців інших стейтів, бо тепер йде досить широка пропаганда за поширення пайкування на цілі Злучені Держави. Як сказав сенатор Бріджес з Нью Гемпшира, "Це коштує 48 стейтів веде війну проти держав осі, а не тільки 17 східних стейтів".

Відложено Набір Жонатих до Війська

Управа Рекрутаційної Служби видала нові розпорядки, на підставі яких жонатих чоловіків, що мають дітей, тимчасом не будуть брати до війська. Нові приписи усталюють порядок, у якому рекрутів будуть поклакати на військову службу. Місцеві асентерункові комісії мають придержуватись при рекрутації такої черги:

1. Жонаті, які не мають нікого на утриманні.
2. Жонаті, що мають на утриманні жінок або дітей, з якими не живуть, а далі такі, що утримують своїх розведених жінок, батьків, братів, сестер, дітів або внуків; і яких праця не є зв'язана з воєнним зусиллям держави. При відкладанні асентерунку таких осіб треба брати під увагу єдиного "дійсного утримання залежних від них осіб".

3. Вичерпавши рекрутів з двох перших груп, місцеві асентерункові комісії мають переглянути, в черзі встановленій рекрутаційним льосованням, тих чоловіків, що мають на утриманні особи, вчислені в другій групі, які одначе, працюють у зв'язаних з війною індустріях і установах. У зв'язку з тим управа Рекрутаційної Служби проголосила реєстр 34-ох зайнятих, важних з погляду воєнного зусилля. На підставі реєстру буде вирішувати, чи поборовий буде покладений до війська, чи тимчасово даліше залишиться на своїй праці.

4. Даліше маєтись поклакати до військової служби жонатих, що живуть з жінками, але не мають дітей і яких праця не є безпосередно зв'язана з воєнним зусиллям.

5. По вичерпанні чотирьох повищих груп місцеві комісії мають перевірити, очевидно теж в установленій рекрутаційним льосованням черзі, жонатих але бездітних поборових, яких праця зв'язана з воєнним зусиллям, себто яких заняття згадане у реєстрі, про який мова в тоці третій.

6. До шостої групи належать жонаті поборові, що мають дітей, але не мають воєнного заняття.

7. Останніми покладатись жонатих, що мають дітей і працюють в якійсь воєнній індустрії чи установі.

Асентерункові власті з тої думки, що це дуже довгий час не треба буде поклакати до військової служби жонатих поборових, що мають дітей, без огляду на те, чи їх заняття зв'язане з воєнним зусиллям, чи ні. Однак на протязі найближчих чотирьох або п'ятих тижнів ще буде траплятись, що будуть поклакати до військової служби жонатих, що мають дітей, тому що їх раніше зараховано до класу I-A, а вимоги військових властей щодо нових рекрутів не можна відкладати. Нова класифікація поборових забере ще який місяць часу.

Поборових з третьої і четвертої категорії (жонатих але бездітних) правдоподібно не будуть ще зараз брати до війська, хоч мабуть уже недалекий той час, коли їх зачнуть асентерувати.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Дві Долі

Повість

ДАНИЛА МОРДОВЦЯ

42)

— Так я умиваю руки... Підійди скажи Чигирину, що краще не родитися на світ синам і донькам його! На то божа воля!

— Най буде його свята воля, — сказав і отець Йона: — тільки пам'ятай, рабе божий, на страшному суді даси одвіт Всемогучому Богу за пролиту кров.

— На то божа воля, — у останнє сказав син Богдана і вернувся під свою червону козову.

І знов заревли гармати. А тимчасом копачі підірвали під землю аж під самий замок... Город стояв над неклімом, і треба було тільки маленької іскорки, щоб пекло розчирило свою утробу і пожерло город.

Але надійшла ніч. Шайтан-паша не дустив у пекло тієї іскри: йому не ніч, а у день хотілось бачити, як викине пекло своє подумля, як полетить під саме небо отсей город, як потім з неба падатимуть на землю люди, церковні дзвони, гармати... Такого дивовища він ще не бачив... Нехай же спить город у останнє, нехай що ніч спить і його війська.

І ніч накрила і город і землю. Тихо і в небі і на землі. Город мов мертвий. Тільки де-не-де зливне собока.

Мертва тиша і над турецьким станом. Погасли опнища, що ще з вечора палали й тріщали сухими очеретами і білимало ніде, бо стан спочивав мертвим сном після тяжкої

кількаденної роботи. — Ібрагим-паша опізнився з своєю "іскрою" і його пекло не кинуло до неба Чигирин з його церквами, стінами, гарматами, людьми... Цю ніч Чигирин справив кривавий бенкет, який і не снився Ібрагиму-паші: всі копачі були вирізані під землею, в траншеях, а бочки з порохом Чигиринці залили водою... Шайтан-паша скреготав зубами і рвав на собі дорогий халат, падишахів подарунок...

Займалась зоря. Юрась стояв на окопі проти старого міського валу, звідки виносили мертвих копаців, і потемнілими безсонніми очима дивився на Чигирин. Там, по церквах, тихо, якось-то молитвенно дзвонили — мабуть до ранньої обідні, і ті дзвони рвали Юрасеву душу. Під ті дзвони колись, малою дитиною, він прокидався, було, і знов засипляв, мов його мати під ті дзвони колисала.

А тепер йому не то що до тих церков, та й до городу стежка заказана.

XX.

Тогож року, на другий чи на третій день після зимного Миколи, у Сірка в курні сиділа сідова старшина та три значні порожки — Леонтій Корж та Яким Яворницький з Павлом Пелехом. Запорожці тільки у той день вернулися у Січ з далекої дороги.

— Так так, — сказав Сірко, сидючи коло столу, на котрім стояли чималий боклаг з зеленого скла, срібна дорога чаша, а коло них закуса: хліб та вялена риба. — Так, так... Сказано: з великої хмари та малий дощ, — казав, усміхаючись, Сірко. — Ану, панове, випийте з дороги ще по чарці, та розкажіть, з чогоб то на такого вояку, як Ібрагим-Шайтан-паша, та напав заячий дух? Я про "козака-нетягу" вже й не питаю.

— Та воно так було, батюко отамане, — почав Пелех. — Я майже не відходив тоді від Шайтана-паші, ні від Хмельниченка. — Так ото як двацять третього чи двацять четвертого серпня Ібрагим-паша надував вже через підкопи знести город, я, приложившись до хреста, моргнув очко йому, як тільки він повер-

нув від Хмельниченка, що вранці Чигирин попаде у пекло. Так ото отець і приніс своє тайне слово у город, а Чигиринці, не дожидаючись пекла, у ту самісеньку ніч несподівано вибігли з города, деякі з боклагами води, та зараз у підкопи, вирізали до ноги усіх там копаців і порох залили водою... Так після того я сам бачив, як Ібрагим-паша лютував мов авір і сам шматував на собі свій дорогий халат, а Хмельниченко вискочив з свого намету мов несамолюбий і стояв роззявою, дивлячись на Чигирин, неначе корою на нові ворота. Коли дивлюсь, мов опечений летить старий Васюта Макогін з деякими козаками, ввесь у пилу й поросі, вуси осмалені, шапка кулями прострілена, і через силу вимовляє: — "Мо-скалі йдуть! — Грицько Родиман-хан, що не переливки, зараз гонить до Шайтана своїх вітроногих чортів: "Не вдержу — каже — москаля, — рятуй сам!"

Сірко скинув очима на старшину і покрутив головою. — Ну, а щож було далі?

(Дальше буде).

ГАРНА КАЗКА ЗО СТРАШНИМИ НАСЛІДКАМИ

На так званій соціометричній конференції для краєвих і повоевних проблем, що відбувалася оногодні в Нью-Йорку, виступав між іншими відомий нью-йоркський психіатр (спеціаліст для умовних недуг) д-р Дж. Л. Морено з часними обсерваціями про сучасну нам Німеччину. На його думку, німці зробили в найновіших часах фатальну помилку. Під цим не треба одначе розуміти визову, який вони кинули демократичній формі правління своєю диктатурою; д-р Морено розуміє під цю помилкою ширення переконання серед німців про свою умову й фізичну вищість.

Під впливом пропаганди націоналістичного уряду багато німців пробує справді вірити в цю ідею своєї розмірної величності. Чим більше ця думка поширюється й чим глибше вона приймається, тим глибше буде розчарування, коли Німеччині не вдасться перемогти світу, як вони собі обіцяють, признавши себе за найвищу расу в світі. Коли прийде до розгрому Німеччини, то не розгром буде найбільшою трагедією, а розбиття душевного наставлення на свою расову вищість. Від мілітарного розгрому прийде їм переносити всякі фізичні клопоти, економічну депресію, тощо, але те ніколи не може бути так страшно, як вибух душевного пригноблення й розпуки, які мусять опанувати душею німецького народу, коли думка про їх вищість покажеться обманом й оманом. Розбиття міту про німецьку расову вищість буде для них найбільшою трагедією.

Колиб розглядати причини, які заставили німців відумувати цю казку про свою національну вищість, то на перший погляд ока могло би видатися, що основою для цього міту є принаймні певна "високість" німецького народу: коли вони називають себе найвищою расою, чи національністю, в світі, то можливо, що вони не найвища раса чи національність, але принаймні не низька. Люди одначе, котрі їх добре знають, дають найкращі показники про те, де шукати товчків для таких думок німців про свою вищість. Еміль Людвіг, відомий журналіст і письменник, котрий родився й виховався в Німеччині, забираючи недавно голос у цікавій дискусії, що ведеться в Об'єднаних Державах за те, чи по закінченні війни задо війну винувати нацистичну партію чи весь німецький народ, радить Об'єднаним Державам на випадок перемоги лишити німцям умову рівності, але відібрати їм право правити самими собою принаймні на певний протяз часу, поки вони не навчаться собою правити. Доказуючи свою порадити Об'єднаним Державам, Людвіг звертає увагу на великий

умовний розвій провідників німецької думки, з котрим одначе йшов упарі брак розвою німецької політичної думки. Німецькі мислителі були високо розвинені, але вони ніколи не мали впливу на німецьку політику. Німецькі політики, від Людвигів до Гітлера, не піддавалися впливові німецької інтелігенції. Наслідком такої тенденції німецького народу німці осталися й до нині народом, політично незрілим. Доказів на політичну незрілість німців Людвіг навіть не вважає за потрібне подавати; він загальною покликуюється на історію німецької національної політики, передовсім їх політику останніх десятиліть. Приймаючи за вихідну точку своїх думок про повоевну політику що обсервацію про політичну незрілість німецького народу, Людвіг і приходить до висновку, що, добившись своєї перемоги, аліанти повинні перевернути на себе освіту й уряд у Німеччині в формі протекторату принаймні на кілька років.

Можемо легко догадатися, якби поставилися німці до цієї умки Людвіга. Поки вони ще не є переможені, вони певно не прийняли би її, а шукали би захорони поза муром переконання про свою вищість. Одначе деякі німці натякують на подібне пояснення німецької історії, на яке понав Людвіг; а найбільший німецький письменник, Томас Ман, що тепер живе в Злучених Державах, теж засвідчує політичній незрілості німецького народу, коли він каже, що трагедією німецького народу було те, що його середні й нижчі класи не мають охоти займатися політикою, а лишали її іншим. Дуже можливо, що власне це почуття свого політичного невірності заставляє німців шукати потіхи в казочці про свою вищість понад усі народи й раси. Відомо, що дитина, не маючи відваги стати до бійки з сильнішим, каже: "Мій тато потрапить набити й тебе, і твого тата, і всю твою родину!"

АРМІЯ ПРИКАЗУЄ ЕВАКУВАТИ РЕШТУ ЯПОНЦІВ

САН-ФРАНЦИСКО (Каліфорнія). — Західна команда армії видала приказ усунути до 11. серпня з їх домів і фермів усіх японців, що не знаходяться в релюкаційних центрах. За обчисленнями уряду, приказ дітніє коло 6,140 осіб.

Команда армії на західному побережжю каже, що цей приказ має на ділі очистити стратегічне побережжя Тихого океану з усіх осіб японського походження. Видалених зовсім оскідку японців умістять на релюкаційних проектах на весь час війни. Приказ відноситься не тільки до тих японців, що родилися в Японії, але й до тих, що родилися в Америці.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Даймо докази, що дорожимо американською свободою.

Серце кожного американського українця дрижить, коли порумаємо, що то діється на українських землях, що тепер стогнуть під гітлерівською неволю. Америка виповіла осястим гітлерівським наїзникам боротьбу на життя і смерть. В рядях американської армії є вже наші найкращі сили. А ми, що осталися дома, мусимо теж дбати, щоб допомогти Америці якнайшорше виграти ту війну та визволити світ від ярма диктаторів. Всі ми знаємо, що маємо купувати Бонди Перемоги, щоб дати урядові фінансові засоби, потрібні до ведення війни. Але мусимо теж постійно споминати й Американський Червоний Хрест та такі установи як Юнайтед Сервіс Організації. Те все виконує наша громада, що є об'єднана при українській православній парохії. Ми вже зложили поважні суми і їх передали, не жадаючи навіть ніяких посвідок. Та тепер виявляється, що так не є добре робити, бо от згадується за жетви різних національних груп, а нашу групу поминається. Це нас навчило жадати посвідок і дбати, щоб кожна наша жертва була записана як жертва місцевих американських українців. Ось такі дві посвідки посилаю тепер до "Свободи" на доказ, що й ми дбаємо за те, щоб українська праця і українські жертви, зв'язані з цєю війною, були записані й відомі. Усім нам треба про це дбати. Це дбаємо про себе самих і про долю наших дітей. А теж, одержуючи признання за таку працю і жертви, маємо в руках документи, які можливо нам допоможуть, коли будемо впоминатися за кращу долю наших братів у старому краю. З своєї власної практики знаю, що американці, теж й урядові особи, відносяться прихильно до визвольних змагань українського народу в Європі. Ворожу проти українську пропаганду поклаємо найлегше тим, що будемо вірно служити Америці та помагати їй усіми засобами виграти війну. Це ми і робимо в Бостоні.

М. Давискиба.

КЛІВЛЕНД, О.

З гостини на бомбовик МекАртур і Історію України.

З нагоди 25-ліття щасливого подружжя громадяни Антона і Теклі Банас відбулись товариська гостина дня 23. травня в У. Н. Домі, влаштована родиною і приятелями. Гостей було в тій несподіваній гостині до 400. Ювілянти є відомими членами У. Н. Союзу, в якому стоять з цілою родиною. Є во-

ни теж і в У. Р. Союзі. Гостинною зайнялись: пані К. Габрієвська, громадяни Пани і пані Гамера. Забавою проводив грім. Т. Періг з Йонгстан, О., що привітав Ювілянтів і побажав усього добра. Забирали слово: Пана, Дьорі, Гамера, М. Періг, адв. Малицький та інші. Грім. Пана ще надмінив, щоб не забувати за потреби прибраної Батьківщини, що є в тяжкій війні. Зібрано добровільними датками \$39, з яких \$32 призначено як допомогу для закупки бомбовика імені МекАртур, а \$7 передано п. Малицькому для закупки "Історії України". Ювілянтів обдаровано державними Бондами. Збіркою на бомбовик зайнялись: пані Катерина Габрієвська і п. В. Барайський.

ОЗОН ПАРК, Н. Й.

З похорону на U. S. O.

Дня 27. червня громадяни Микита і Паза Савки поховали свого сина, американсько-українського вояку Миколу Савку. Покійний вступив до армії 26. березня 1942 року і був призначений до протилежності гарматного відділу в Норт Кароліні, де його стрінула трагічна смерть у молоді віці, бо прожив всього 26 років.

В похороні брало участь Товариство Вільна Україна, від 200 У. Н. Союзу, бо Покійний був членом згаданого товариства від малої дитини. Був це сумний, але величавий похорон, якого ще не було в Озоні, бо видно було сотні людей. Отець А. Лотович з Брукліна відправив Службу Богу в католицькій церкві і виголосив гарну прощальну проповідь. Тіло покійного поховано на католицькій цвинтарі св. Івана. На цвинтарі віддав Покійному військову почесть з боку т. зв. Файрнг Сквад. Американський прапор, що покривав домовину Покійного, віддала родині на пам'ятку, що видала доброго й патріотичного сина.

По похороні родина Покійного і члени Товариства Вільна Україна зішлись до клубу згаданого Товариства. Громадянин Тимко Кузенька промовляв до зібраних, зазначаючи, що родичі Покійного є відомі громадяни і патріоти, що завжди давали жертви на народні потреби. Тому і днині, коли ми зібрані, повинні ми зложити свої жертви на добру ціль, якою є організація У. С. О., що не є ніякою партійною організацією і не вирізняє нікого, а добродійною й американською, що кличе до праці і помочі усіх американців, без огляду на їх національне походження чи політичну чи яку іншу приналежність. Помагаючи У. С. О., ми помагаємо своїм синам, що є в армії, або комусь з наших рідних або знайомих.

Потім громадяни Володимир Костишин і Олександр Конопій пішли поміж зібраних, котрі дали свої жертви на У. С. О. як слід: По \$2: І. Генегі, А. Сидловський, С. Миськів, Е. Орлян; по \$1.50: М. Сукер; по \$1: В. Воргуль, С. Бельшів, І. Сташків, О. Конопій, Л. Балук, В. Костишин, С. Савка, Д. Кольський, В. Балук, С. Колковський, М. Адамів, Г. Васло, І. Савка, Ю. Савка, П. Лялька, М. Подольський, М. Чопик, А. Паленчик, С. Вовк, А. Чопик, П. Кіщенко, М. Савка, Т. Кузенька, Г. Сидловський, С. Вольний, М. Малафій, П. Стахів, М. Кузик, В. Малафійський, А. Лавич, С. Малафій, А. Карнович, Е. Воргуль, К. Мороз, П. Лаліберт, Я. Жатковський, П. Самборський, А. Малафій, по 50 ц.: Р. Парпан, А. Кузенька, І. Івасишин, дрібними 40 ц.

О. ЙОНАС МАЧУЛІС МАЙРОНІС,

найбільший литовський поет, якого 10-літню річницю смерті обходить литовський народ, де тільки може, не зважаючи, що це не є на руку окупантові Литви. Отець пралат Йонас Мачуліс, що писав під псевдонімом "Майроніс", є для литовців тим, чим є Шевченко для українців, а Міцкевич для поляків. Він будив весь час литовців з національного сну і пхав їх до боротьби за національне і державне визволення. Був свого часу професором Духовної Католицької Академії в Петербурзі, а пізніше, за литовської незалежності, професором литовського університету в Кавнас. За свою працю зібрав удекорований найвищим відзначенням Литовської Республіки. Помер 28. червня 1932. Поховано його на державний коштів з військовими почестями, хоч був не-військовою особою. Надгробну промову виголосив сам президент держави, п. Антанас Сметона. — Казис Відікавскас.

Разом зібрано \$49.40.

Гроші вислано до Комітету Української Дивізії від У. С. О. на руки касієра П. Стасюка.

В. Воргуль,

секретар від 200 У. Н. С.

ДІТРОИТ, МІШ.

День лояльності.

Час від часу читаємо в часописах, що одна чи друга організація уряджує якесь підприємство. Це доказ, що праця в даній організації не устала, хоч змінилися обставини. Ось так і Філія Союзу Українок Америки в Дітроїті не зупиняє своєї праці, а продовжує її, хоч в змінених напрямі. Останніми кількома літами уряджувало "День Української Живки", де жіноцтво наше нагадувало громадянам дещо з традицій нашого рідного краю. Як там, так і тут видані жовто-блакитні ленти наших членок, готових до вправ, до обжинків та прочих, так дорогих нам споминів. Однак цього року обставини змінилися, а з ними і праця в організаціях. Веєм нам ясно, що наша прибрана Вітчизна знаходиться в війні. В рядях американської армії знаходиться багато наших молодих синів, котрі готові на все, щоб оборонити нашу державу. Не забуваймо за це і наше жіноцтво, що в рядах Союзу Українок. Знаємо, що не сидіти нам з założеними руками та чекати, аж війна скінчиться. Знаємо, що маємо доказати, що ми теж добрі американські горожанки. Тому ми поставили урядити наступного місяця "День Лояльності" ("LOYALTY DAY").

Шановні громадяни Дітроїту і околиці! Від вас залежить наш успіх. Знаємо, що умієте цінити нашу працю, бо ідете нам завжди на зустріч. І тепер звертаємось до вас усіх з проханням підтримати наше свято, яке буде проголошене точніше в газеті, а з якого дохід піде по половині на У. С. О. і жертвам війни. Особливо звертаємось до Всех. Отців парохів та шованих організацій, щоб в день цей, 9. серпня, не уряджували жадна, І. Івасишин, дрібними 40 ц.

сленну участь в цьому святі. Згадати належить, що наші відділи Союзу Українок час від часу дають помічну руку, де і коли заїде потреба. Багато з наших членок працює в Червоному Хресті при шитті або іншим заняттям. Беруть рівнож "FIRST AID" лекції. Дня 24. червня зладили 200 сендвичів для У. С. О. та дарували їх. Наша праця є знапа не тільки між нами, але і серед ширших американських кол.

За Філію Союзу Українок Америки в Дітроїті:

Марія Сена, гол.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА"

НІМЕЧЧИНА І ЯПОНІЯ ОБМІНЮЮТЬСЯ ТОВАРАМИ
ЛОНДОН. — Німеччина дістає гуму з Японії, а Японія дістає з Німеччини машини і різне машинове знаряддя. Обмін відбувається кораблями, що пливають довкола Африки. Вже те одне означає, що той обмін не може бути на великі розміри.

30-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ПРОВІДІННЯ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

ПОЛУДНЕВОЇ ОКРУГИ ТВЕРДОГО УГЛЯ

відбудеться

В LAKEWOOD PARK

В НЕДІЛЮ, 26. ЛІПНЯ (JULY 26, 1942)

11. година: Архирейська Служба Божа — співають Злучені Хори під управою п. Й. Заремби. — 2. година: концерт хорів, танки, промови п. Л. Цегельського і інших та різні несподіванки. — 8. година: бал і роздача U. S. War Bonds і U. S. Saving Stamps. Reading потяги приходять до E. Mahany Junction з заходу в 7:46 А. М. і 1:43 Р. М., відходять в 7:25 Р. М. і 10:25 Р. М. о. В. Біліньський, о. А. А. Ульницький, впорядники.

БАЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА

отсним повідомляє дооколичні українські Громади, Товариства, Братства, Сестринства та Шановне Громадянство, що в нашій громаді

відбудеться

ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСВЯЧЕННЯ

НОВО-ЗБУДОВАНОЇ ПРАВ. ЦЕРКВИ СВ. СОФІЇ
ПРИ 39 W. 22nd ST., BAYONNE, N. J.

В НЕДІЛЮ, 6. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 6, 1942)

НА ПЕРЕДОДНІ ("LABOR DAY")

Свячення церкви буде довершене в часі Соборної Архир. Служби Божої, дооколичного священства.

Цим закликає повідомляємо й просимо здержатися в себе з влаштуванням усіх імпрез, а прийти до нас громадою на велике для нашої громади свято й своєю прихильністю змелити цю пам'ятку хвилю.

ЗА УРЯД: М. Пахолок, секретар.

ПОЗІР! НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ
423 E. 9-та вулиця в Нью-Йорку
владштується

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 26. ЛІПНЯ (JULY 26, 1942)

at HERMEL'S PICNIC PARK

132-20 — 14th AVENUE, COLLEGE POINT, L. I.

Парк отворений в годині 10. рану. Вступ 40 центів.

Музика Сергійського з Нью-Йорку.

Шановні Громадяни міста Нью-Йорку і околиці! Українська Організація Негайної Допомоги в Нью-Йорку звертається до всіх громадян, котрі завжди помагали патріотично-гуманитарному ділу, і просить прийти на наш пікнік та тим помагати доброділу.

За добру забаву рунуть Комітет.

DIRECTION TO THE PARK: From New York City: Take I.R.T. Subway to Grand Central Station, or B.M.T. to Times Square Station, and change for Flushing trains. Get off at Main Street Station, and go up take Bus Q 20 which will take right to the entrance of park. From Brooklyn: All "L" trains to Queensboro Plaza Station, change to Flushing train.

УВАГА! УВАГА!
ПРОВІДЕНС, КРОМПТОН, ПОВТАКЕТ, СЕНТРАЛ
ФАЛС, Р. АЙ., І БРОКТОН та ТОВНТОН, МАСС.

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛ. ГРОМАДИ
В ПРОВІДЕНС
відбудеться

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 26. ЛІПНЯ (JULY 26, 1942)

НА ФАРМІ ГРОМ. ЛЕХА в CROMPTON, R. I.

ROAD 3, NEAR TIQUE LAKE

Американський прапор при дорозі вказує місце пікніку.

Вразі непогоди пікнік відбудеться в селі Odd Fellows Hall, School Street, Crompton, R. I.

Початок у годині 2. пополудні.

За добру й веселу забаву рунуть — Комітет.

УВАГА! УВАГА!
КОГОВС, Н. Й. КОГОВС, Н. Й.

ДІВОЧА МУЗИКА БАНДА УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ СВ. ПЕТРА І ПАВЛА В КОГОВС, Н. Й.

владштується

ТРЕТІЙ РІЧНИЙ ПІКНІК

(FIELD DAY)

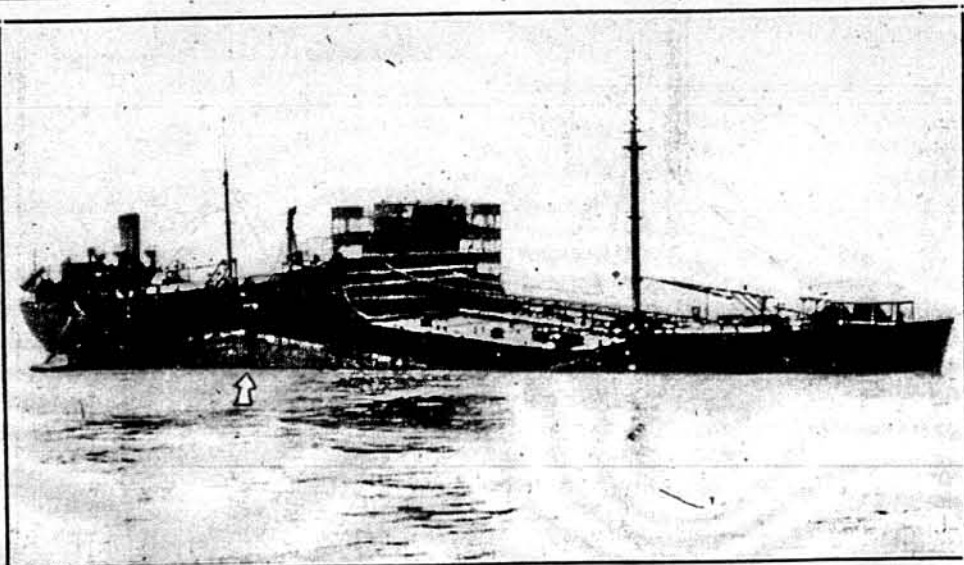
В НЕДІЛЮ, 26. ЛІПНЯ (JULY 26, 1942)

В УКРАЇНСЬКІМ ПАРКУ В КОГОВС, Н. Й.

Просимо всіх громадян прийти на цей пікнік.

КОМІТЕТ ПІКНІКУ

о. М. Мартинюк, пані Й. Копча і В. Ворник.

КОРАБЕЛЬ З ПЕРЕЛОМАНИМ ХРЕБТОМ. Одною з найбільших жертв нацистичного воювання в битві за Атаджик був цей американський нафтовоз, котрому переломив хребет вибух міни. Тепер корабель тягнуть до порту для направи. У до-розі він занявся, але скоро акція рятунових відділів уритувала корабель.

П. Франко.

Плястичні Маси

Ще перед першою світовою війною виринув цілий ряд штучних хемічних перетворів, званих загальною — «пластичними масами». Ці плястичні (себто м'які, що можуть прибирати різні форми) маси досконалим поширювали під час війни, бо ними заступали цілий ряд металів, чи стовпів. Та й по війні вони не зникли. Навпаки! Їх даліший пошир зріс, бо вони, як виявилось, витримували, виготовля їх дешево, та й обробляти їх неважко.

Плястичні маси заспокоювали передусім електротехніку, слабі та високочастотні струми (струми, які дуже часто змінюють напрям). Але згодом, як відосконалено способи виробництва, вони ввійшли в усі галузі промисловості, а то й їх почали вживати у щоденному житті. Нові плястичні маси привели до витвору нових галузей виробництва.

Плястичні маси поділяємо за сировиною, з якої їх зроблено, та за їх призначенням. Є їх декілька груп.

Найбільше поширення набули плястичні маси з казеїну. Їх одержують, вимішуючи під тиском казеїну з водою при підвищеній температурі та гарбуючи півпродукт (плити або падачки) в формальдегіді¹⁾. З нагарбованих плит та падачок витискають та вирізають гребінці, шпильки, гудзики, електротехнічний матеріал. Цей т. зв. галаліт (штучний риг) легко точити, гнати, гладити, полірувати та фарбувати. Річно виробляють у світі яких 20,000 тон

1) Формальдегід — газ, який витворюють, розкладаючи спирт (голіанін). Його розпускають у воді та отримують розчин, званий формаліном, яким дезінфікують приміщення, молочної, вбивають мухи.

ДОБРИ НА ЯПОНЦІВ.—Лютенант флоту Джан Лепла (вгорі) разом з радіоменом Джаном Лискою перемогли за два дні під час битви на Коралевім морю сім японських летунів.

представник — бакеліт, перетвір дешевого відпадкового фенолу²⁾ та формальдегіду. Бакелітом напояють папір, ткани, дерево, шліфувальні кружки, з маси вирізують та витискають численні вироби (навіть грамофонові кружки). Бакеліт твердий, гнучкий, негорючий, водовідпорний, але має неприємний запах фенолу. Його можна добре фарбувати та наповнювати різнішими наповнювачами. Виробляють із нього зубчатки, ложки для осей, ткацькі човники, частини літаків і т. д.

Четверта група це — витвори «кондензації з сечинки»³⁾ й формальдегіду. Спершу вживали їх тільки прасованими порошками для гарних виробів із найтоншими якими відтінками колірів для щоденного вжитку.

Останніми часами розвивається цілий новий промисел штучних мас — із зовсім штучних речовин, а саме — ацетилену, виходячи з сировини дуже дешевої, якої безліч маємо в природі, а саме вугілля, вапна та повітря. Для виробу треба чим раз дешевішої електрики. Деякі з цих плястичних мас потребували по кілька літ праці в техніці, інші так би сказати одним скоком увійшли в техніку.

Із плястичних мас тої групи найбільше поширився «дроліт»⁴⁾ по-хемічному — полістироль, який дістаємо через полімеризацію⁵⁾ етиленового бензолу (стиролу). Із тролітну можна витискати прегарні відливи. Ця плястична маса цілком водовідпорна, вона добрий ізолятор⁶⁾, незвичайно легка, її легко перероблювати, формувати відливом.

Із стирило виробляють гайки для цинкових та олов'яних трубок, затички для пляшечок на пахощі і т. д.; із полістиролу виробляють коробки на креми та пасти. Полістироль дає чудові бляшки для кондензаторів⁷⁾ замість міді, даліше знаменитий ізолятор для каблів, особливо цінний для телевізії (бачення на віддалі). Нові полістиролеві маси: «тріліт-люв» або «лювістан» зберігають свою міцність навіть у дуже високій температурі, а це ще більше причиняється до того, що їх сильно використовують. Треба додати, що полістироль можна на всякі лади фарбувати: сама основна маса чиста мов хрусталь, допускає всі можливі, навіть найтонші відтінки, перловий полиск, гру колірив, металізування і т. д.⁸⁾

2) Фенол — карболь, його добувають із кам'яновугільного дьогтю.
3) Сечинка не одна з найпростіших органічних речовин розпадається, даючи поміж іншими перетворами й сечинку, що як показує назва, наводиться в сечі всіх м'ясодільних тварин.
4) Полімеризація — сполучка частинок тієї самої речовини.
5) Ізолятор — речовина, що погано проводить електрику; нам відомі такі ізолятори, як: ебоніт, мармур, лавчук, шовк, сірка, повітря (сухе).
6) Кондензатор, по-нашому загусник — прилад затримувати електрику.
7) Металізування полягає на тім, що в масу, як наповнювача, умішують деякий відсоток тонко спорошкованого алюмінію, різноколірового бронзу, срібла, тощо.

Іншу групу становлять, теж витвори полімеризації, т. зв. вінілолімеризати, які теж можна одержувати штучно, і теж — із ацетилену. Найважливіший представник цієї групи «мінолам» не тільки міцний, але водостійкий на найрізніші хемічні впливи. В залежності від потреби його прикмети можна сильно змінювати. А як додати до нього ягучальники, наповняльні та пластифікатори, то можна одержувати м'які та тверді маси, листки, таблички, рури, налізки, горшочки, щоб пресувати, м'які ущільнювачі, ізолятори для дротів та каблів⁹⁾ та верстованні маси. Інший представник — астралон — цілком прозорий, гнучкий, негорючий, геть-чисто заступає залозолід.

В гарячих формах можна пресувати різні складові частини машин. Особливо цінна плястична маса для виробу всяких, інсталяційних, дуже відпорних рур. Частини рур, коліна, згини, розгалуження можна дуже легко склеювати. Із цієї маси можна виробляти крани (затички) та вентилі (хлипаки). Неважко їх сполучувати з легкими стопами, нпр., «силюміном».

М'які відміни цієї маси подібні до кавчука та шкіри, ними дуже добре ущільнювати, що треба, в гідралічних та стисноповітряних установах¹⁰⁾. Нові маси покищо не витримували на вищу температуру, от-

12) Кіблі — підземні та підводні електропроводи.

13) Гідралічні установи — установи, де скопюють, очищують та передають воду, як, н. пр., крипни, смоки (попни), фільтри, водні млини, турбіни; стисноповітряні установи працюють стиснутим повітрям, яке переробляють на двоє: вугля, азот та кисень; стиснутим повітрям пробують порушувати двигуни та самоходи.

14) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

15) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

16) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

17) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

18) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

19) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

20) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

21) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

22) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

23) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

24) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

25) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

26) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

27) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

28) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

29) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

30) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

31) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

32) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

33) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

34) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

35) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

36) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

37) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

38) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

39) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

BE 100%
WITH YOUR

BUY WAR BONDS

же їх не можна витискати в гарячі форми. Зате із них виробляють дуже добрі ізолятори для дротів та каблів. Вулканізація¹⁴⁾ йде легко, а головні без сірки, так що міцні дроти не треба цинкувати. Ці ізолятори цілком відпорні на кисень, вони не старіють, як кавчук, зате вони менше гнучкі. У каблях заступають із успіхом оливяну сорочку, особливо в мокрих приміщеннях.

Вінілолімеризати легко розпускаються, і них можна виробляти цілком прозорі, а то й колірні плівки для опалювання шіток до зубів, банілії, цигар, тісточок і т. д. Вони без запаху, без смаку та зять цілком відповідають усім вимогам здоров'яності (гігієни). Окрім цього вони не горілки.

Слід згадати, що окрім згаданих, є у промисловості ще кілька тисяч інших мас, які мають менше значіння.

14) Вулканізація — гартування вогнем (і сіркою), щоб речовина (кавчук) була пружніша.

Д-р ВОЛОД. ГАШИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 вечір.
Від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

КУРЧАТА НА ПРОДАЖ
УКРАЇНСЬКІ ФАРМЕРИ Чи годують дріб, кури, качки? — Певно, що так!
Дайте мені змогу продати Вам
ПЕРШОЇ КЛАСИ КУРЧАТА,
які є гарантовані стейтсменні уластими. — Тому, що багато українців минулого року мали добрий прихід з своїх курчат, висилано курчат в найкращі закусники (Зачуєні Держави. Ручу, що сто процент дідуть до Вас живі А хворі, і ручу, що Ви будете задоволені.
Цього року продаю 15 родів курчат і 2 роди качок.
Замовлення пишть на адресу
JOHN FEDOROWICZ
9 School Street West Warwick, R. I.

НАША ЗАСАДА
Наша засада щодо особистої услуги є строга. Ми трактуємо всіх однаково, без уваги на ціну, яку родина хоче заплатити.
Особисту услугу і заінтересування даємо радо кожному, хто до нас зголоється.
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5988 Phone: Bayonne 3-0540

ФАРМИ
НА
ПРОДАЖ
110-АКРОВА ФАРМА з цілим рухомим і нерухомим інвентаром і машинами, в дуже добрім місці, близько маркету. Всі будинки в дуже добрім стані. Власник продіє з причини слабого здоров'я. — Маємо теж 20-акрову і 17-акрову фарми близько Нью Бронкс, Н. Дж. 155-6,8
STEPHEN D. SATZEWICH
32 E. 7th St., New York City

МУШУ ПРОДАТИ
297-АКРОВУ ФАРМУ з худобою і машинами. Ця фарма є близько містечка. Голоситься до власника:
FRED A. ADAMS,
HARTWICK, N. Y.

АДВОКАТ
В. КУЗЬМА
806 So. 16th St.,
NEWARK, N. J.
Telephone ESsex 2-6636

БОЛІНІГ
Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жила, болі в ногах, флебіт (запалення жила), напухлі або болісні коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікують новими європейськими методами без операції.
Лікує згубління литок і котків.
Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, а в неділі і четверга від 1 до 8:30 вечір. Нема урядових годин у неділі.
Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

ВАСИЛЬ ПРИШАК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ
МЕБЛІВ
"GRANT CIRCLE"
UPHOLSTERY CO., Inc.
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.
Май на складі
РІЗНІ МЕБЛІ
доброї якості,
по дешевій
ціні.
Telephone:
Fordham
5-4666.

Даром пробка
МІЛЕРТОН LAXATIVE
Тепер є небезпечна нагода для всіх, хто терплять на неможливість шлуночка й випробували коштовні ліки й села, а не знайшли полегшіння. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Милертон, котрих не запарюється ні варитись, а споживається в натуральній формі. Пожитті пробки переконається, як скоточно діляють в неможливанних таких, як квари шлуночка, газів, нестерпність, запір, брак апетиту, біль голови й інші неможливанні, котрі походять зо злого травлення. Щоби переконається, пишть по пробку.
Спеціальна Оферта
по знижених цінах.
[] \$1.00 за 1 коробку Милертону
[] \$1.50 за 2 коробки Милертону
[] \$2.00 за 3 коробки Милертону
Питайте за віллі Милертон у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U,
P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.
Single package not sent C.O.D.
Small postage stamps acceptable.
Ці ціни важливі лише при замовленні просто з головного офісу.

ПІДПІРАЙТЕ СВОІХ
БІЗНЕСМЕНІВ

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ,
САДУНИ, БУЧЕРНІ, ГРОСЕРНІ
і різного рода бізнеси.
Помоглимо нотаріальні справи,
Продімо різного рода асекурацію
ПЕТРО БАРТКІВ
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public,
309 E. 14. St. New York, N. Y.
Phone AL 4-8254

ЦІЛИЙ ПОХОРОН а цею прегарною металеваною труною, двома автіями, каретаном, баліскулантами, екзальним Похоронного Дому і т. д.
\$295.00
Все, чого треба, з вишком однієї й належностей за церковну відправу в цвинтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347
Branch Office (Phila):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
заряджує погребамі по-Він так
нижчий як \$150.
НИЖЧОЇ ЦІНИ.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 6th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛДЕЛЬФІЮ
і околицю
МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ
В БРОНКСІ, БРОКЛІНІ, НЬЮ
YORK І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 5-6577

ТАРЗАН ч. 605. Великий газард.

"THAT MAN'S IN DISTRESS," THE ELDERLY WOMAN INSISTED. "I DEMAND HE BE PICKED UP!"

"Той чоловік знаходиться в небезпечі і він потребує рятунку", твердо заявила пані Ейкерс і додала: "Я жадаю, щоб ви йому той рятунку подали".

"I'M MASTER HERE," THE CAPTAIN SNARLED. "IF YOU DON'T KEEP QUIET I'LL PUT YOU IN IRONS!"

"Я є паном цього корабля," відповів грізно капітан. "Коли ви не замовчите, то я вас закину в кайдани". Та це не залякало жінки.

"YOU CAN'T SQUELCH ME, YOU OLD SKINFINT... WHY, DOWN IN TEXAS WE WOULDN'T LET EVEN A VARMINT DIE A LINGERING DEATH!"

Вона рішуче відповіла: "Ти мене не залякаєш, ти. У нас в Техасі хробакові не дозволяють згинати ось у той спосіб, не то чоловікові".

A GENTLE VOICE INTERPOSED. "I'LL PAY THE MAN'S PASSAGE!" "VERY WELL, MR. EGALIS," THE CAPTAIN BOWED.

Тут втрутився якийсь третій мягкий голос: "Я заплачу за перевіз цього чоловіка". Тепер капітан згодився: "Дуже добре, пане Ігаліс". Ось так Тарзан мав дістатись на корабля, на яким очікувало його немало несподіванок.

So TAZAN'S RESCUE WAS ASSURED, BUT THIS STRANGE VESSEL WAS TO PROVE A GREATER HAZARD THAN THE OPEN SEA!

Тут втрутився якийсь третій мягкий голос: "Я заплачу за перевіз цього чоловіка". Тепер капітан згодився: "Дуже добре, пане Ігаліс". Ось так Тарзан мав дістатись на корабля, на яким очікувало його немало несподіванок.